

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የከተማ ልማት፣ ቤቶችና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር

FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT, HOUSING & CONSTRUCTION

የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ

Urban Land Development and Management Bureau

የመሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዱክሽን

(ከሐምሌ 1/2006 ዓ.ም እስከ ታህሳስ 30/2007 ዓ.ም)

የካቲት/2007ዓ.ም

አዲስ አበባ

ማግኘት

ጠቅላላ	
1.1. መግቢያ.....	1
1.2. የቁልፍ ቃላት መግለጫ.....	2
1.3. ዓላማ.....	2
2. ጠቅላላ የሊዝ መረጃ.....	3
2.1. ጠቅላላ የሊዝ እና ወደ ሊዝ ያልገቡ ከተሞች መረጃ.....	3
2.2. በክልሎች እና ከተማ አስተዳደሮች ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም በጨረታ መሬት ያቀርቡከተሞች ብዛት.....	3
2.3. የመሬት አቅርቦት መረጃ በአገልግሎት ዓይነት፣በቦታ ስፋት እና በፕሎት ብዛት.....	4
2.4. የክልሎች/ከተማ አስተዳደሮች እና ከተሞችአማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ.....	4
2.4.1. በክልል/ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት.....	4
2.4.2. በከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት.....	5
3. የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃ.....	7
3.1. በክልል/ ከተማ አስተዳደር ዝቅተኛ እና ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት.....	7
3.2. በከተሞች ዝቅተኛ እና ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት.....	8
3.3 በክልል/ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት ዓይነት.....	10
3.3.1ከተሞች አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት ዓይነት.....	11
4. የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ.....	13
4.1. በክልል እና ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት.....	13
4.2. በከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት.....	15
4.3. ክልልእናከተማአስተዳደርየ2006የሁለተኛግማሽዓመትእናየ2007የመጀመሪያግማሽዓመትአማካይየሊዝመነሻዋጋንጽጽር (ኢንዱክስ).....	17
4.4. ከ 20 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ባላቸዉ ከተሞች የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ).....	19
4.5. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 ዓ.ም የሁለተኛግማሽ ዓመት እና የ2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይየሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ).....	20
4.6. ከ 20 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ባላቸዉ ከተሞች የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ).....	22
4.7. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት ሁሉንም አገልግሎት ዓይነት አማካይ የጨረታ ዋጋንጽጽር (ኢንዱክስ).....	24
4.8. በሀገር አቀፍ ደረጃ የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ እና የ2007 አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለእያንዳንዱ አገልግሎት አይነት.....	26
4.8.1. በክልል እና ከተማ አስተዳደር ደረጃ.....	26
4.8.2. በሀገር አቀፍ ደረጃ የተለያ አገልግሎቶች የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የጨረታ ዋጋ ንጽጽር.....	29
5. ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ ዓመት የሊዝ ዋጋ ንፅፅር.....	31
5.1.በክልልና በከተማ አስተዳደር ደረጃ ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንፅፅር.....	31
5.2. ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ምመጀምሪያ ግማሽ አመትአማካይየሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት ሲታይ.....	32
6. ማጠቃለያ.....	33

**በመሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ
የመሬት አቅርቦት፣ ግብይት እና አስተዳደር መምሪያ
በየስድስት ወሩ እየተዘጋጀ የሚወጣ የከተማ መሬት
አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዱክሽን
ቅጽ 5/2007**

ጠቅላላ

1.1. መግቢያ

የሊዝ አዋጅ 721/2004 መደንገጉን ተከትሎ አብዛኞቹ የሀገራችን ከተሞችግልፅ የሆነ አሰራር ስርዓት በመዘርጋት መሬትን በጨረታ እና በምደባ ለኢንቨስትመንት እና ለተለያዩ አገልግሎቶች በማቅረብ ላይ ይገኛሉ። ከተሞቻችን በሊዝ ጨረታ መሬት በስፋት ለአልሚዉ በማቅረብ እያሻቀበ የነበረውን የመሬት ገበያ ዋጋ ለማረጋጋት ሰፊ እንቅስቃሴ በማድረግ ላይ ናቸው።

በከተማ ልማት፣ ቤቶች እና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የመሬት ልማትና ማጠናከሪያ ቢሮ በየስድስት ወሩ በጨረታ መሬትን ከሚያስተላልፉ ከተሞች የሊዝ መነሻ ዋጋ፣ በጨረታ የተላለፈበት ከፍተኛና ዝቅተኛ ዋጋ፣ የቀረበውን የመሬት መጠን እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን በማሰባሰብ እና በመተንተን የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ በማዘጋጀት ለህብረተሰቡ እና ለተጠቃሚዉ ተደራሽ እያደረገ ይገኛል። የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ በሀገር አቀፍ ደረጃ ማዘጋጀት እና ለከተሞች ማሰራጨት ከተሞች ቀጣይነት ያለዉ መሬት በማቅረብ በተረጋጋ ዋጋ በማስተላለፍ ረገድ ያሉበትን ተጨባጭ ሁኔታ በግልጽ በማመልከት ረገድ ተገቢዉን ጥረት እንዲያደርጉ የሚያግዝ ሲሆን የከተማ ቦታ ፈላጊ እና ሰፊዉ ህብረተሰብ የመሬት አቅርቦት እና ዋጋን በተመለከተ አስፈላጊዉን መረጃ እንዲያገኝ ያስችላል። በተጨማሪም ይህን የመሬት አቅርቦት እና የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ ማዘጋጀት ከተሞች የመሬት አቅርቦትን ከፍላጎት ጋር እንዲያመጣጥኑ አቅጣጫ ለማመላከት፣ የጨረታ ዋጋ በየጊዜው ወደፊት እየሄደ እንደሆነ በማሳየት ዋጋን ለማረጋጋት ስልት ለመቀየስ ከማገዝም ባሻገር ወቅታዊ የመሬት የሊዝ ዋጋን ለተጠቃሚዉ መረጃ በመስጠት አቻ ከተሞችም በመካከላቸው ያለውን ጤናማ ውድድር በማበረታታት የከተሞችን ልማት እና ህዳሴ ለማረጋገጥ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ኢንዱክስ ጠቀሜታው እና አስፈላጊነቱን የጎላ ነዉ።

በዚህ መሰረት በ2007 በጀት ዓመት የአንደኛው ግማሽ ዓመት የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ መጽሔት በማዘጋጀት ለክልሎች እና ከተማ አስተዳደሮች ማሰራጨት በማስፈለጉ ለተለያዩ አገልግሎቶች በጨረታ ካስተላለፉ የክልል ከተሞች እና ከተማ አስተዳደሮች የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃ የተሰበሰበ ሲሆን መረጃዉን በመተንተን እና በማጠናቀር ይህ የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ ቅፅ 5 መጽሔት ተዘጋጅቶ ቀርቧል። በተጠናቀረው መረጃ የተካተቱ ከተሞች ከአማራ ክልላዊ መንግስት 13 ከተሞች፣ ከኦሮሚያ ክልላዊ መንግስት 12 ከተሞች፣ ከደቡብ ብ/ብ/ህ ክልላዊ መንግስት 9 ከተሞች፣ ከትግራይ ክልላዊ መንግስት 19 ከተሞች፣ አዲስ አበባ እና ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደሮች በድምሩ 55 ከተሞች ናቸው ።

1.2. የቁልፍ ቃላት መግለጫ

- 1.2.1. አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ፡- በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት የከተማ ቦታ በጨረታ የተላለፈ የአንድ ካሬ ሜትር አማካይ ዋጋ ነው።
- 1.2.2. የሊዝ ጨረታ ከፍተኛ ዋጋ፡- በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት የከተማ ቦታ በጨረታ የተላለፈበት ከፍተኛ ዋጋ ነው።
- 1.2.3. የሊዝ ጨረታ ዝቅተኛ ዋጋ፡- በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት የከተማ ቦታ በጨረታ የተላለፈበት ዝቅተኛ ዋጋ ነው።
- 1.2.4. ልዩነት በመቶኛ፡- በተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በተከታታይ ሁለት ስድስት ወራት መካከል መሬት በጨረታ የተላለፈበት የመቶኛ ንጽጽር ነው።
- 1.2.5. የሊዝ ጨረታ ዋጋ ኢንዱክስ-ለተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በተከታታይ ሁለት ስድስት ወራት የ2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋን ለ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የአንድ ካሬ ሜትር የተላለፈበት የሊዝ ጨረታ ዋጋን በማካፈል የሚገኝ ውጤት ነው። ወይም

ኢንዱክስ = የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር የከተማ መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ

የ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የአንድ ካሬ ሜትር የከተማ መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ

የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስውጤቱ 1 ከሆነ አማካይ ዋጋው ከባለፈው በጀት አመት ስድስት ወር ጋር እኩል መሆኑን ያሳያል። ውጤቱ ከ1 በላይ ከሆነ አማካይ ዋጋው ከባለፈው በጀት አመት ስድስት ወር ጋር ሲነፃፀር የበለጠ መሆኑን የሚያሳይ ሲሆን ውጤቱ ከ1 በታች ከሆነ አማካይ ዋጋው ከባለፈው በጀት አመት ስድስት ወር ጋር ሲነፃፀር አማካይ ዋጋው ያነሰ መሆኑን ያሳያል።

1.3. ዓላማ

የመሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዱክስ ዋና ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 1.3.1 የከተሞች የመሬት አቅርቦት እና የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃን ተደራሽ ለማድረግ፤
- 1.3.2 የመሬት የሊዝ ጨረታ የገበያ ዋጋ እየተረጋጋ እንዲሄድ ለማስቻል፤
- 1.3.3 በከተሞች መካከል ያለውን ጤናማ የመሬት ግብይት ውድድር ለማሳደግ እና
- 1.3.4 ለአልሚዉ ግልጽ መረጃ በመስጠት ኢንቨስትመንትን ለማበረታታት ነው።
- 1.3.5 የባለፉት አመታትን የመሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ምን እንደሚመስል ዝንባሌውን ማመላከት

2. ጠቅላላ የሊዝ መረጃ

2.1. ጠቅላላ የሊዝ እና ወደ ሊዝ ያልገቡ ከተሞች መረጃ

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የከተሞች ብዛት	ወደ ሊዝ የገባ ከተማ ብዛት	ወደ ሊዝ ያልገባ ከተማ ብዛት
1	ትግራይ	72	59	13
2	አማራ	421	209	212
3	ኦሮሚያ	366	258	108
4	ደቡብ	175	110	65
5	ቤኒሻንጉል	23	10	13
6	ጋምቤላ	13	2	11
7	አፋር	27	5	22
8	ሶማሌ	82	3	79
9	ሀረሪ	1	1	0
10	አዲስ አበባ	1	1	0
11	ድሬዳዋ	1	1	0
	ድምር	1182	659	523

*ዕድገትና ትራንስፎርሜሽን የእቅድ ዘመን ወደ ሊዝ ስሪት መግባት የሚጠበቅባቸዋል ከተሞች ብዛት 970 ሲሆኑ በቅርቡ የከተማነት ዕዉቅና ያገኙ ከተሞች ቁጥርከክልሎች በማሰባሰብ በመረጃው እንዲካተቱ ተደርጓል፡፡

2.2. በክልሎች እና ከተማ አስተዳደሮች ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም በጨረታ መሬት ያቀርቡከተሞች ብዛት

ተ.ቁ	ክልል	በ2005 በጀት ዓመት		በ2006 በጀት ዓመት		በ2007 በጀት ዓመት
		የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት
1	ትግራይ	9	11	22	29	19
2	ደቡብ	1	13	9	17	9
3	አማራ	-	9	14	35	13
4	ኦሮሚያ	-	-	24	27	12
5	ቤኒሻንጉል	-	-	2	1	-
6	ጋምቤላ	-	-	-	-	-
7	አፋር	-	-	-	-	-
8	ሶማሌ	-	-	-	-	-
9	ሀረሪ	-	1	1	-	-
10	አዲስ አበባ	1	-	1	1	1
11	ድሬዳዋ	1	-	-	-	1
	ድምር	12	34	72	110	55

2.3. የመሬት አቅርቦት መረጃ በአገልግሎት ዓይነት፣በቦታ ስፋት እና በፕሎት ብዛት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የቦታዉ አገልግሎት	ስፋት በሄ/ር	የፕሎት ብዛት
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	16.4471	732
		ለድርጅት	4.0155	90
2	አማራ	መኖሪያ	1.8295	86
		ለድርጅት	1.960094	191
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	8.3821	502
		ለድርጅት	2.2811	20
		ለኢንዱስትሪ	1.1005	2
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	9.6002	422
		ለድርጅት	1.3913	20
5	አዲስ አበባ	ለመኖሪያ	2.4901	92
		ለድርጅት	3.2853	37
		ቅይጥ	11.2853	137
6	ድሬዳዋ	ለመኖሪያ	2.541	14
		ድርጅት	5.331	3
ድምር			71.94009	2348

2.4. የክልሎች/ከተማ አስተዳደሮች እና ከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ

2.4.1. በክልል/ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ
1	ኦሮሚያ	መኖሪያ	307.91
		ድርጅት	346
2	ትግራይ	መኖሪያ	702.5
		ድርጅት	882
3	ደቡብ	መኖሪያ	136.16
		ድርጅት	473.5
		ኢንዱስትሪ	96
4	አማራ	መኖሪያ	125
		ድርጅት	450
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	245
		ድርጅት	191
		ቅይጥ	245
6	ድሬዳዋ	መኖሪያ	211.32
		ድርጅት	1695

2.4.2. በከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የበታለገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋበብር
1	ለገጣፎ ለገዳዲ	መኖሪያ	426
		ንግድ	1012
2	ወሊሶ	መኖሪያ	261.62
		ንግድ	892.5
3	ሰንዳፋ በኬ	መኖሪያ	307.79
4	ሆለታ	መኖሪያ	307.79
		ንግድ	892.5
5	በቆጂ	መኖሪያ	222.41
		ንግድ	480
6	አርሲ ነገሌ	መኖሪያ	189.09
		ንግድ	665
7	ነገሌ	መኖሪያ	189.05
8	አዶላ	መኖሪያ	426.94
		ንግድ	664.83
9	በደሌ	መኖሪያ	222.41
10	ደንበዶሎ	ንግድ	664.83
		መኖሪያ	189.05
11	መተሃራ	መኖሪያ	189.05
12	ጊምቢ	መኖሪያ	189.05
13	መቀሌ	ድርጅት	1646
		መኖሪያ	1317
14	ማይጨው	ድርጅት	400
		መኖሪያ	300
15	ኮረም	ድርጅት	400
		መኖሪያ	300
16	አላማጣ	ድርጅት	400
		መኖሪያ	125
17	ማይጸብሪ	ድርጅት	146
		መኖሪያ	142
18	እንትጮ	ድርጅት	180
		መኖሪያ	130
19	ዓዲ ጉደም	ድርጅት	177
		መኖሪያ	155
20	አጉላዕ	ድርጅት	178
		መኖሪያ	112
21	ሀወዜን	ድርጅት	162
		መኖሪያ	88

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ በብር
33	ዕደጋ ሀመስ	ድርጅት	185
		መኖሪያ	123
23	ስለክለካ	ድርጅት	170
24	ዓዲሽሁ	ድርጅት	118
25	ወቅሮ	መኖሪያ	383
26	ሽረ	መኖሪያ	947
27	ሽራሮ	መኖሪያ	180
28	ሐመራ	መኖሪያ	285
29	ዓድዋ	መኖሪያ	500
30	ዓዲ ዳዕሮ	መኖሪያ	129
31	ፍሬወይኒ	መኖሪያ	123
32	ማሻ	መኖሪያ	80
		ንግድ	273
		ኢንዱስትሪ	80
33	ቴፒ	መኖሪያ	100
		ንግድ	458
		ኢንዱስትሪ	112
34	ሐዋሳ	መኖሪያ	220.3
35	ጂንካ	መኖሪያ	100
36	ዱራሜ	ንግድ	268.87
		መኖሪያ	75.62
37	ወልቂጤ	መኖሪያ	50
		ንግድ	220.5
38	ቡታጅራ	መኖሪያ	114
39	ቦንጋ	መኖሪያ	70
		ንግድ	273
40	ሰቆጣ	ለድርጅት	700
		መኖሪያ	150
41	ወረታ	ለድርጅት	500
42	ይፋግ	ለድርጅት	200
43	ሀመሲት	ለድርጅት	350
		መኖሪያ	150
44	አንቦሜዳ	ለድርጅት	200
45	እብናት	ለድርጅት	350
46	እንጅባራ	ለድርጅት	600
		መኖሪያ	125
47	ዳንግላ	ለድርጅት	500
		መኖሪያ	200
48	ቻግኒ	ድርጅት	200
		መኖሪያ	125
49	መርሳ	ድርጅት	700
50	ጫጫ	ለድርጅት	350
		መኖሪያ	110

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ በብር
51	ቆቦ	ለድርጅት	500
52	ኮምቦልቻ	መኖሪያ	100
53	ወልዲያ	ድርጅት	700
54	አዲስ አበባ	መኖሪያ	245
		ንግድ	191
		ቅይጥ	245
55	ድሬዳዋ	ንግድ	1695.14
		መኖሪያ	211.32

3. የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃ

3.1. በክልል/ ከተማ አስተዳደር ዝቅተኛ እና ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር ደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር ከፍተኛ የጨረታ ዋጋ	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የጨረታ ዋጋ
1	ኦሮሚያ	መኖሪያ	13221	500
		ድርጅት	6500	191
2	ትግራይ	መኖሪያ	7000	64
		ድርጅት	1120	121
3	ደቡብ	መኖሪያ	9002	71
		ድርጅት	9215	205
		ኢንዱስትሪ	120.5	81
4	አማራ	መኖሪያ	2500	89
		ድርጅት	14000	255
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	16016.16	3103
		ድርጅት	29721	531
		ቅይጥ	55597.65	1257
6	ድሬዳዋ	መኖሪያ	6000	3000
		ድርጅት	17560	11000

3.2. በከተሞች ዝቅተኛ እና ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	አንድ ካሬ ሜትር ቦታ የተላለፈበት ዋጋ ብር	
			ከፍተኛ	ዝቅተኛ
1	ለገጣፎ ለገዳዲ	መኖሪያ	13221	8500
		ንግድ	6500	3550
2	ወሊሶ	መኖሪያ	2850	780
		ንግድ	1017	890
3	ሰንዳፋ በኬ	መኖሪያ	12500	1600
4	ሆሊታ	መኖሪያ	8080	1600
		ንግድ	3112	1200
5	በቆጂ	መኖሪያ	1,022	735
		ንግድ	1350.75	500
6	አርሲ ነገሌ	መኖሪያ	1980	693
7	ነገሌ	መኖሪያ	1502	505
8	አዶላ	መኖሪያ	1800	191
		ንግድ	2040	0
9	በደሌ	መኖሪያ	660	231
10	ደንበይዳሎ	ንግድ	4000	664.83
		መኖሪያ	400	205
11	መተሃራ	መኖሪያ	476.2	200
12	ጊምቢ	መኖሪያ	489	200
13	መቀሌ	ድርጅት	5120	680
		መኖሪያ	7001	490
14	ማይጨው	ድርጅት	750	350
		መኖሪያ	1400	311
15	ኮረም	ድርጅት	601	402
		መኖሪያ	650	425
16	አላማጣ	ድርጅት	657	657
		መኖሪያ	1000	323
17	ማይጸብሪ	ድርጅት	830	830
		መኖሪያ	850	160
18	እንትጮ	ድርጅት	500	142
		መኖሪያ	1007	270
19	ዓዲ ጉደም	ድርጅት	403	154
		መኖሪያ	600	1552
20	አጉላዕ	ድርጅት	660	205
		መኖሪያ	763	120
21	ሀዉዜን	ድርጅት	162	162
		መኖሪያ	1751	126
33	ዕደጋ	ድርጅት	1650	1650

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	አንድ ካሬ ሜትር ቦታ የተላለፈበት ዋጋ በብር	
			ከፍተኛ	ዝቅተኛ
	ሀሙስ	መኖሪያ	595	200
23	ስለክለካ	ድርጅት	551	148
24	ዓዲሽሁ	ድርጅት	194	121
25	ዉቅሮ	መኖሪያ	1932	455
26	ሽረ	መኖሪያ	5528	879
27	ሽራሮ	መኖሪያ	1600	64
28	ሐመራ	መኖሪያ	962	257
29	ዓድዋ	መኖሪያ	1612	370
30	ዓዲ ዳዕሮ	መኖሪያ	705	132
31	ፍረወይኒ	መኖሪያ	1000	451
32	ማሻ	መኖሪያ	295	71
		ንግድ	4003	1001
		ኢንዱስትሪ	81	0
33	ቴፒ	መኖሪያ	1111	105
		ንግድ	611	0
		ኢንዱስትሪ	120.5	0
34	ሐዋሳ	መኖሪያ	9002	4050
		ንግድ	9215	2257
35	ጂንካ	መኖሪያ	120	150
36	ዱራሜ	ንግድ	297	288
		መኖሪያ	602	401.6
37	ወልቂጤ	መኖሪያ	1001	103
		ንግድ	3720	205
38	ቡታጅራ	መኖሪያ	2666	601
39	ቦንጋ	መኖሪያ	355	73
		ንግድ	6010	2500
40	ሰቆጣ	ለድርጅት	5728.25	557
		መኖሪያ	555	275
41	ወረታ	ለድርጅት	14000	3200
42	ይፋግ	ለድርጅት	151	151
43	ሀሙሲት	ለድርጅት	1063	4765.8
		መኖሪያ	750	275
44	አንበሜ	ለድርጅት	490	-
45	አብናት	ለድርጅት	1500	385
46	እንጅባራ	ለድርጅት	3002	508
		መኖሪያ	2500	525
47	ዳንግላ	ለድርጅት	5628	600
		መኖሪያ	1200	
48	ቻግኒ	ድርጅት	1041	255
		መኖሪያ	1021	210
49	መርሳ	ድርጅት	2480	305.45
50	ጫጫ	ለድርጅት	912.05	603
		መኖሪያ	700	89

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	አንድ ካሬ ሜትር ቦታ የተላለፈበት ዋጋ ብር	
			ከፍተኛ	ዝቅተኛ
51	ቆቦ	ለድርጅት	522	515
52	ኮምቦልቻ	መኖሪያ	601	220
53	ወልዲያ	ድርጅት	801	-
54	አዲስ አበባ	መኖሪያ	16016.16	3103
		ድርጅት	29721	531
		ቅይጥ	55597.65	1257
55	ድሬዳዋ	ንግድ	17560	11000
		መኖሪያ	6000	3000

3.3. በክልል/ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የጨረታ ዋጋ
1	ኦሮሚያ	መኖሪያ	6860.5
		ድርጅት	3345.5
2	ትግራይ	መኖሪያ	6060
		ድርጅት	6220.5
3	ደቡብ	መኖሪያ	4536.5
		ድርጅት	4710
		ኢንዱስትሪ	100.73
4	አማራ	መኖሪያ	1294.5
		ድርጅት	7127.5
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	9559.58
		ድርጅት	15126
		ቅይጥ	28427.33
6	ድሬዳዋ	መኖሪያ	4500
		ድርጅት	14280

3.3.1. ከተሞች አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
1	ለገጣፎ-ለገዳዲ	መኖሪያ	10860.5
		ንግድ	5025
2	ወሊሶ	መኖሪያ	1815
3	ሰንዳፋ በኬ	መኖሪያ	7050
4	ሆለታ	መኖሪያ	4840
		ንግድ	2156
5	በቆጂ	መኖሪያ	878.5
		ንግድ	925.38
6	አርሲ ነገሌ	መኖሪያ	1336.5
7	ነገሌ	መኖሪያ	1003.5
8	አዶላ	መኖሪያ	995.5
		ንግድ	1020
9	በደሌ	መኖሪያ	445.5
10	ደንበረዶሎ	ንግድ	2332.42
		መኖሪያ	302.5
11	መተሃራ	መኖሪያ	338.1
12	ጊምቢ	መኖሪያ	344.5
13	መቀሌ	መኖሪያ	2900
		ድርጅት	3745.5
14	ማይጨው	መኖሪያ	855.5
		ድርጅት	550
15	ኮረም	ድርጅት	501.5
		መኖሪያ	537.5
16	አላማጣ	ድርጅት	657
		መኖሪያ	661.5
17	ማይአብሪ	ድርጅት	830
		መኖሪያ	505
18	እንትጮ	ድርጅት	321
		መኖሪያ	638.5
19	ዓዲ ጉዳም	ድርጅት	278.5
		መኖሪያ	1076
20	አጉላዕ	ድርጅት	432.5
		መኖሪያ	441.5
21	ሀወዜን	ድርጅት	162
		መኖሪያ	938.5
33	ዕደጋ ሀሙስ	ድርጅት	1650
		መኖሪያ	397.5
23	ስለክለካ	ድርጅት	349.5

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
24	ዓዲሸሁ	ድርጅት	157.5
25	ዉቅሮ	መኖሪያ	1193.5
26	ሸረ	መኖሪያ	3203.5
27	ሸራሮ	መኖሪያ	832
28	ሐመራ	መኖሪያ	609.5
29	ዓድዋ	መኖሪያ	991
30	ዓዲ ዳዕሮ	መኖሪያ	418.5
31	ፍረወይኒ	መኖሪያ	725.5
32	ማሻ	መኖሪያ	183
		ንግድ	2502
		ኢንዱስትሪ	40.5
33	ቴፒ	መኖሪያ	608
		ንግድ	305.5
		ኢንዱስትሪ	60.25
34	ሐዋሳ	መኖሪያ	6526
		ንግድ	5736
35	ጂንካ	መኖሪያ	75
36	ዱራሜ	ንግድ	292.5
		መኖሪያ	501.8
37	ወልቂጤ	መኖሪያ	552
		ንግድ	1962.5
38	ቡታጅራ	መኖሪያ	1633.5
			0
39	ቦንጋ	መኖሪያ	214
		ንግድ	4255
40	ሰቆጣ	ለድርጅት	3142.63
		መኖሪያ	415
41	ወረታ	ለድርጅት	8600
42	ይፋግ	ለድርጅት	151
43	ሀሙሲት	ለድርጅት	2914.4
		መኖሪያ	512.5
44	አንበሜ	ለድርጅት	490
45	እብናት	ለድርጅት	942.5
46	እንጅባራ	ለድርጅት	1755
		መኖሪያ	1512.5
47	ዳንግላ	ለድርጅት	3114
		መኖሪያ	600
48	ቻግኒ	ድርጅት	648
		መኖሪያ	615.5
49	መርሳ	ድርጅት	1392.73
50	ጫጫ	ለድርጅት	757.53
		መኖሪያ	394.5
51	ቆቦ	ለድርጅት	518.5

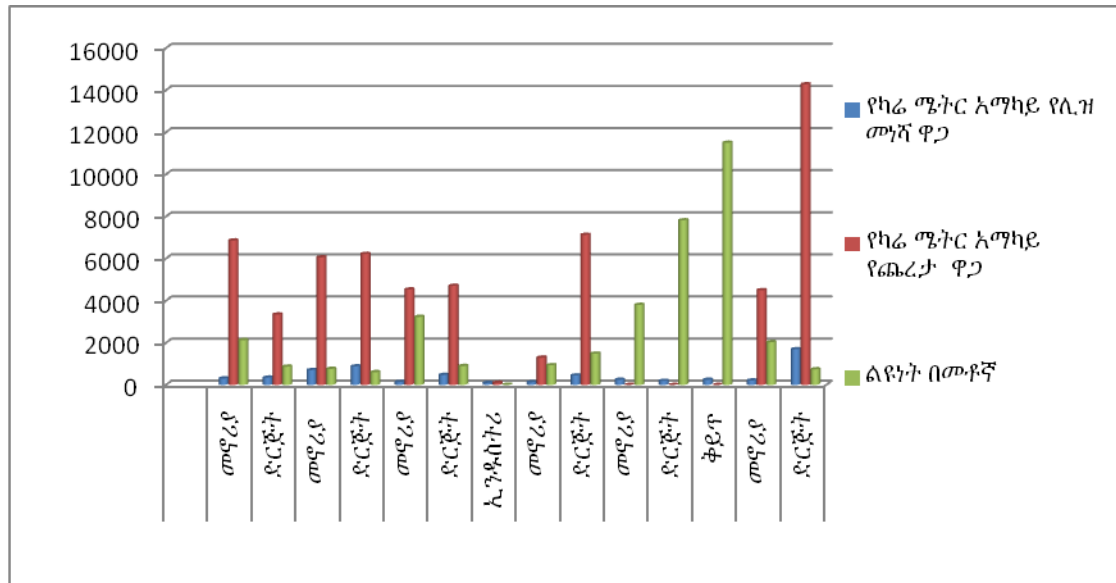
ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
52	ኮምቦልቻ	መኖሪያ	410.5
53	ወልዲያ	ድርጅት	801
54	አዲስ አበባ	መኖሪያ	9559.58
		ድርጅት	15126
		ቅይጥ	28427.33
55	ድሬዳዋ	ንግድ	14280
		መኖሪያ	4500

4. የሊዝ ዋጋ ኢንዱክሽን

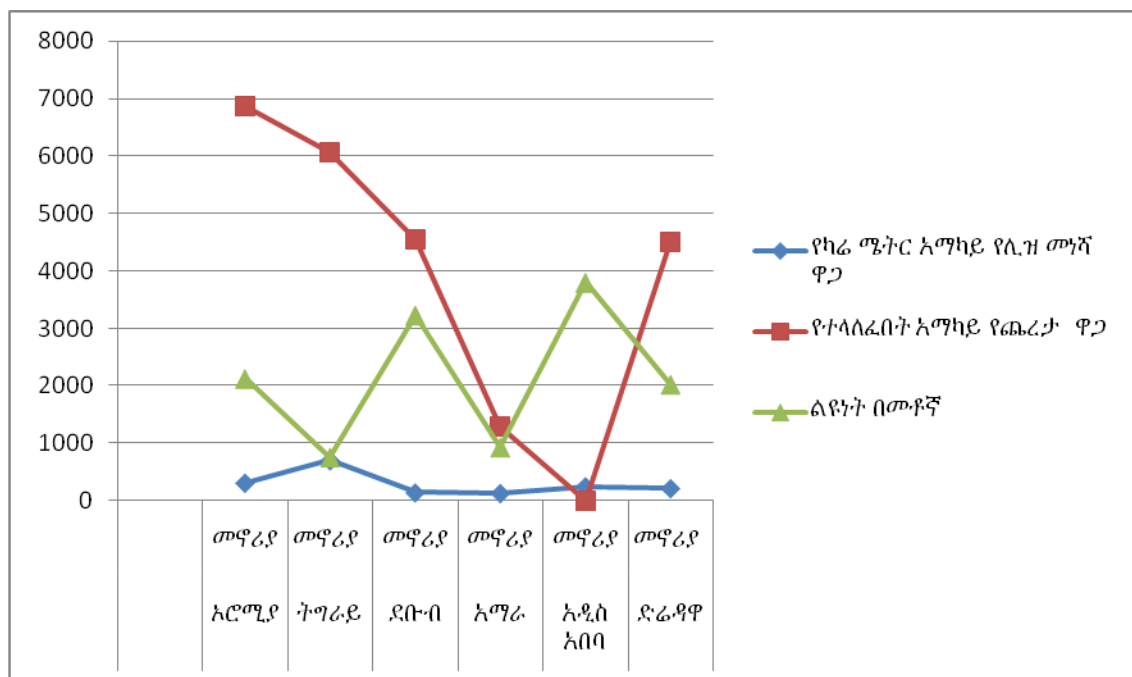
4.1. በክልል እና ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የካሬ ሜትር አማካይ የጨረታ ዋጋ	ልዩነት በመቶ
1	ኦሮሚያ	መኖሪያ	307.91	6860.5	2128.08
		ድርጅት	346	3345.5	866.91
2	ትግራይ	መኖሪያ	702.5	6060	762.63
		ድርጅት	882	6220.5	605.27
3	ደቡብ	መኖሪያ	136.16	4536.5	3231.74
		ድርጅት	473.5	4710	894.72
		ኢንዱስትሪ	96	100.73	4.93
4	አማራ	መኖሪያ	125	1294.5	935.6
		ድርጅት	450	7127.5	1483.89
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	245	9559.58	3801.05
		ድርጅት	191	15126	7819.37
		ቅይጥ	245	28427.33	11502.99
6	ድሬዳዋ	መኖሪያ	211.32	4500	2029.47
		ድርጅት	1695	14280	742.48

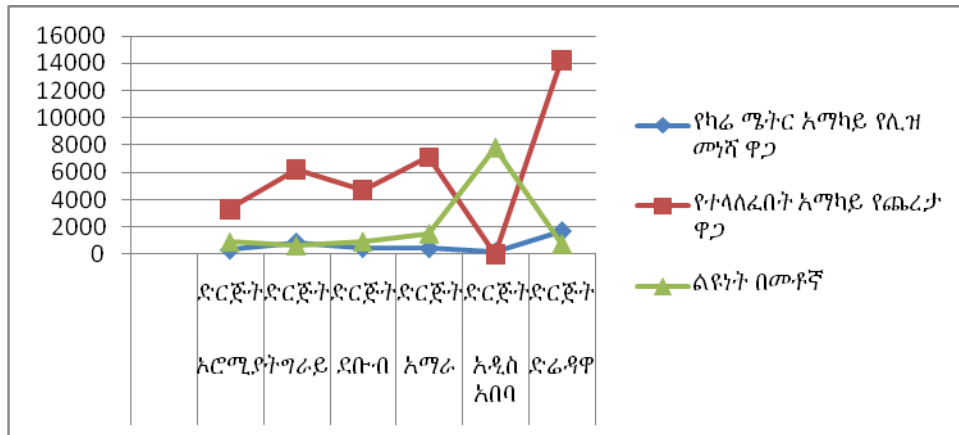
ግራፍ 1 :በክልል እና ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር

ሀ. ለመኖሪያ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ለ. ለድርጅት እና ቅይጥ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

4.2. በከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የበታለ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ልዩነት በመቶኛ
1	ለገጣፎ ለገዳዲ	መኖሪያ	426	10860.5	2649.41
		ንግድ	1012	5025	596.54
2	ወሊሶ	መኖሪያ	261.62	1815	793.75
3	ሰንዳፋ በኬ	መኖሪያ	307.79	7050	2390.52
4	ሆሊታ	መኖሪያ	307.79	4840	1672.5
		ንግድ	892.5	2156	341.56
5	በቆጂ	መኖሪያ	222.41	878.5	494.99
		ንግድ	480	925.38	292.78
6	ከርሲ ነገሌ	መኖሪያ	189.09	1336.5	806.8
7	ነገሌ	መኖሪያ	189.05	1003.5	630.81
8	አዶላ	መኖሪያ	426.94	995.5	333.17
		ንግድ	664.83	1020	253.42
9	በደሌ	መኖሪያ	222.41	445.5	300.3
10	ደንበረሎ	ንግድ	664.83	2332.42	450.82
		መኖሪያ	189.05	302.5	260.01
11	መተሃራ	መኖሪያ	189.05	338.1	278.84
12	ግምቢ	መኖሪያ	189.05	344.5	282.22
13	መቀሌ	ድርጅት	1646	2900	276.18
		መኖሪያ	1317	3745.5	384.39
14	ማይጨው	ድርጅት	400	550	237.5
		መኖሪያ	300	855.5	385.16
15	ኮረም	ድርጅት	400	501.5	225.37
		መኖሪያ	300	537.5	279.16

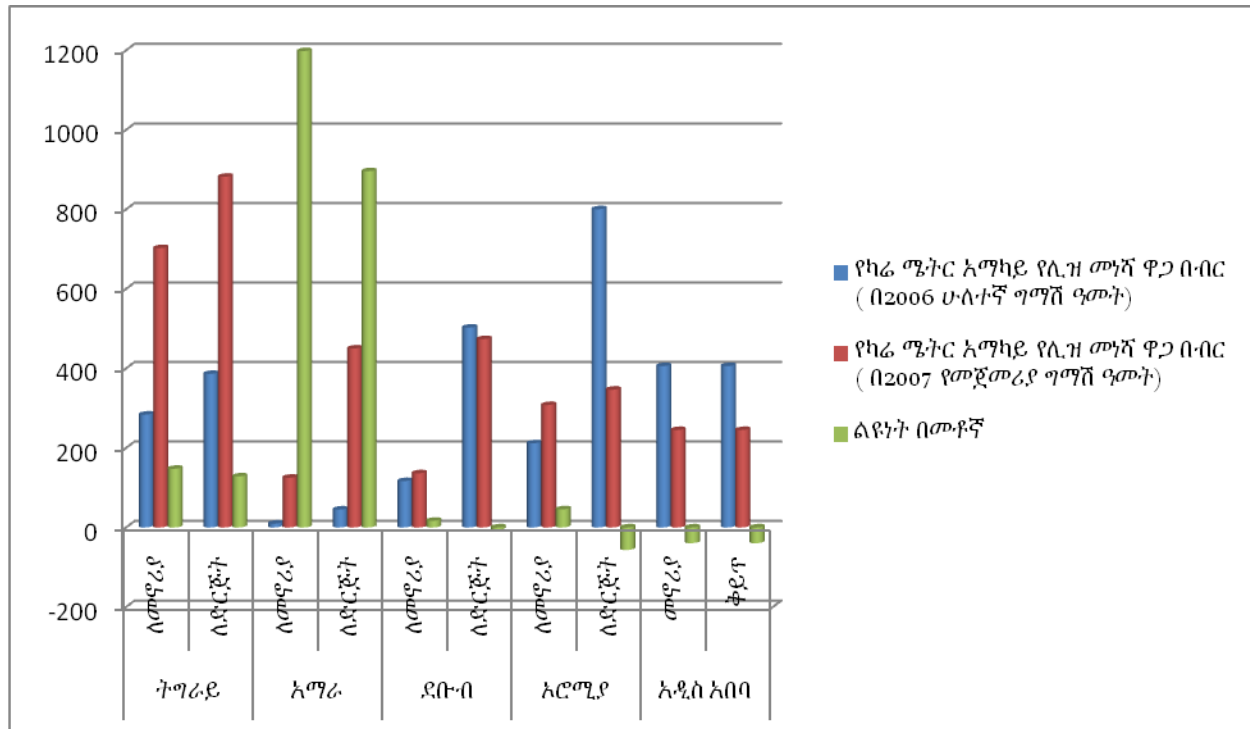
ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ልዩነት በመቶኛ
16	አላማጣ	ድርጅት	400	657	264.25
		መኖሪያ	125	661.5	629.2
17	ማይጸብሪ	ድርጅት	146	830	668.49
		መኖሪያ	142	505	455.63
18	አንትጮ	ድርጅት	180	321	278.33
		መኖሪያ	130	638.5	591.15
19	ዓዲ ጉዳም	ድርጅት	177	278.5	257.34
		መኖሪያ	155	1076	794.19
20	አጉላዕ	ድርጅት	178	432.5	342.97
		መኖሪያ	112	441.5	494.19
21	ሀወዜን	ድርጅት	162	162	200
		መኖሪያ	88	938.5	1166.47
33	ዕደጋ ሀሙስ	ድርጅት	185	1650	991.89
		መኖሪያ	123	397.5	423.17
23	ስለክለካ	ድርጅት	170	349.5	305.58
24	ዓዲሽሁ	ድርጅት	118	157.5	233.47
25	ዉቅሮ	መኖሪያ	383	1193.5	411.61
26	ሽረ	መኖሪያ	947	3203.5	132.53
27	ሽራሮ	መኖሪያ	180	832	562.22
28	ሐመራ	መኖሪያ	285	609.5	313.85
29	ዓድዋ	መኖሪያ	500	991	298.2
30	ዓዲ ዳዕሮ	መኖሪያ	129	418.5	424.41
31	ፍረወይኒ	መኖሪያ	123	725.5	689.83
32	ማሻ	መኖሪያ	80	183	328.75
		ንግድ	273	2502	1016.48
		ኢንዱስትሪ	80	40.5	150.62
33	ቴፒ	መኖሪያ	100	608	708
		ንግድ	458	305.5	166.7
		ኢንዱስትሪ	112	60.25	153.79
34	ሐዋሳ	መኖሪያ	220.33	6526	3061.92
35	ጂንካ	መኖሪያ	100	75	-25
36	ዱራሜ	ንግድ	268.87	292.5	292.5
		መኖሪያ	75.62	501.8	763.58
37	ወልቂጤ	መኖሪያ	50	552	1161.53
		ንግድ	220.5	1962.5	914.31
38	ቡታጅራ	መኖሪያ	114	1633.5	1258.51
39	ቦንጋ	መኖሪያ	70	214	405.71
		ንግድ	273	4255	1658.6
40	ስቆጣ	ለድርጅት	700	3142.63	548.94
		መኖሪያ	150	415	376.66
41	ወረታ	ለድርጅት	500	8600	1820
42	ይፋግ	ለድርጅት	200	151	175.5

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ልዩነት በመቶ
43	ሀሙሲት	ለድርጅት	350	2914.4	932.68
		መኖሪያ	150	512.5	441.66
44	አንበሜ	ለድርጅት	200	490	345
45	እብናት	ለድርጅት	350	942.5	369.28
46	እንጅባራ	ለድርጅት	600	1755	392.5
		መኖሪያ	125	1512.5	1310
47	ዳንግላ	ለድርጅት	500	3114	722
		መኖሪያ	200	600	400
48	ቻግኒ	ድርጅት	200	648	424
		መኖሪያ	125	615.5	592.4
49	መርሳ	ድርጅት	700	1392.73	298.96
50	ጫጫ	ለድርጅት	350	757.53	316.43
		መኖሪያ	110	394.5	458.63
51	ቆቦ	ለድርጅት	500	518.5	203.7
52	ኮምቦልቻ	መኖሪያ	100	410.5	510.5
53	ወልዲያ	ድርጅት	700	801	14.42
54	አዲስ አበባ	መኖሪያ	245	9559	3801.63
		ድርጅት	191	15126	7819.37
		ቅይጥ	245	28427.33	11502.99
55	ድሬደዋ	ንግድ	1695.14	14280	942.4
		መኖሪያ	211.32	4500	2229.472

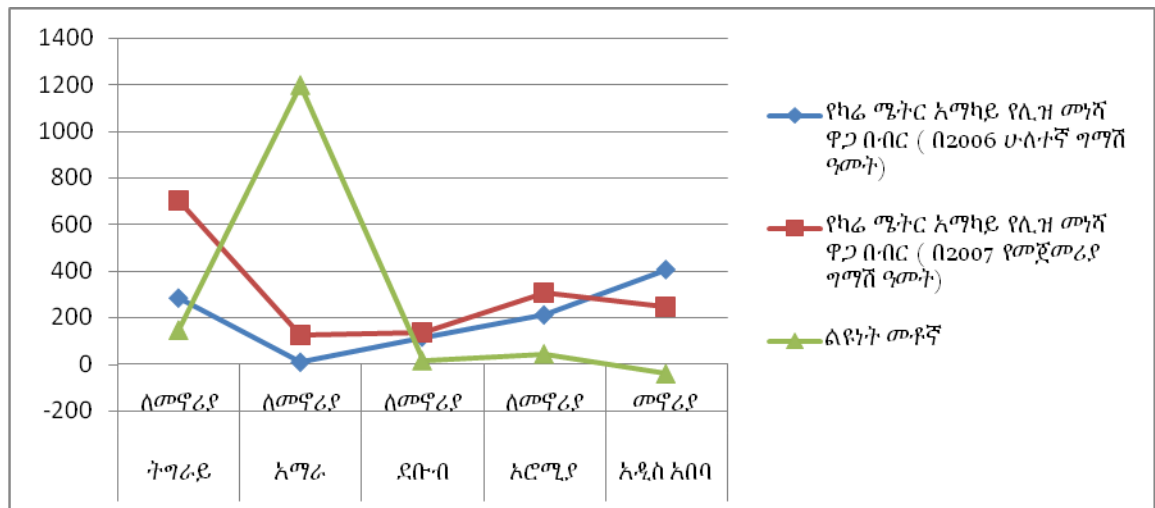
4.3. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋን ጽጽር (ኢንዱክስ)

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር (በ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር (በ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት)	ኢንዱክስ
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	283.78	702.5	2.5
		ለድርጅት	386.22	882	2.3
2	አማራ	ለመኖሪያ	9.63	125	13.0
		ለድርጅት	45.19	450	10.0
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	116.66	136.16	1.2
		ለድርጅት	502.48	473.5	0.9
4	አሮሚያ	ለመኖሪያ	211.55	307.91	1.5
		ለድርጅት	800.26	346.5	0.4
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	405.67	245	0.6
		ቅይጥ	405.67	245	0.6
አማካይ			316.711	391.357	1.2

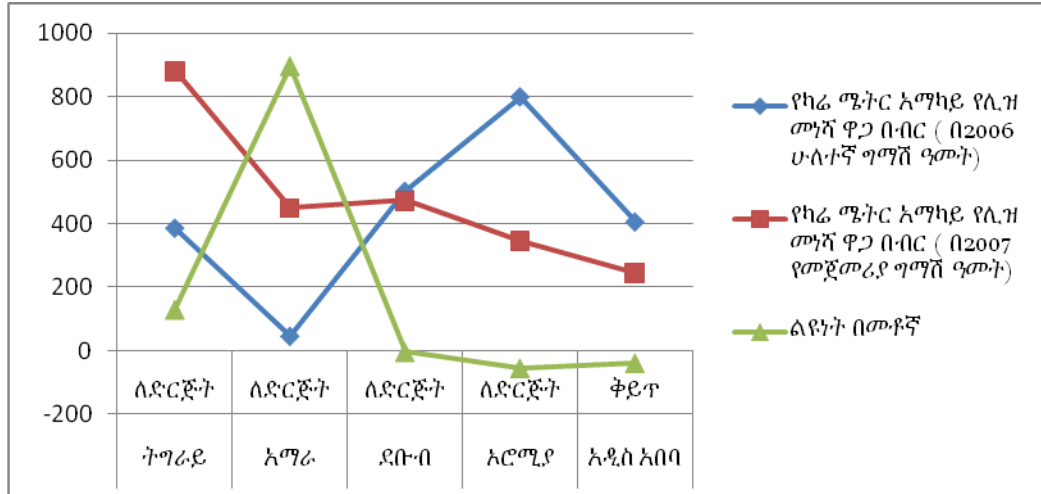
ግራፍ 2: በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ)

ሀ. ለመኖሪያ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ለ. ለድርጅት እና ቅይጥ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

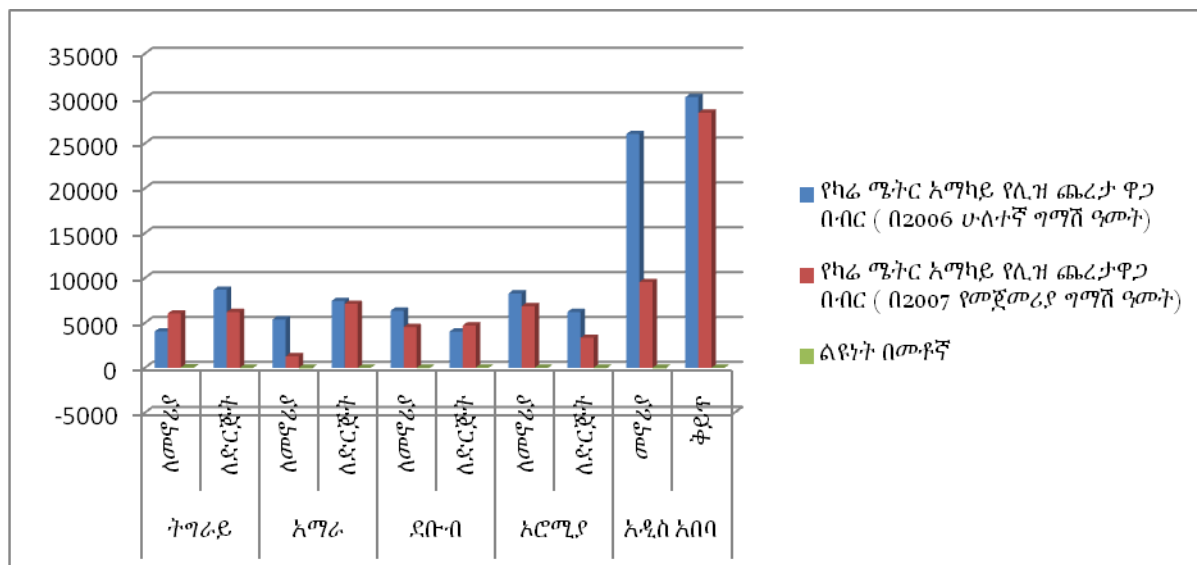
4.4. ከ 20 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ባላቸው ከተሞች የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ)

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ 2006	የካሬ ሜትር አማካይ መነሻ ዋጋ 2007	ኢንዱክስ
1	መቀሌ	ድርጅት	2160	1646	0.8
		መኖሪያ	1621	1317	0.8
2	ማይጨው	መኖሪያ	312.8	300	1.0
3	አላማጣ	ድርጅት	537.5	400	0.7
		መኖሪያ	400	125	0.3
4	ወቅሮ	መኖሪያ	368	383	1.0
5	ሽረ	መኖሪያ	905	947	1.0
6	ዓድዋ	መኖሪያ	500	500	1.0
7	ሐዋሳ	መኖሪያ	350	220.33	0.6
8	ዱራሜ	ንግድ	100	268.87	2.7
		መኖሪያ	150	75.62	0.5
9	ወልቂጤ	መኖሪያ	169.29	50	0.3
10	ቦንጋ	መኖሪያ	70	70	1.0
		ንግድ	273	273	1.0
11	ሰቆጣ	መኖሪያ	90	150	1.7
12	አንጅባራ	ሰጠጥ	63.81	600	9.4
		መኖሪያ	9.11	125	13.7
13	ቻግኒ	ድርጅት	15.95	200	12.5
		መኖሪያ	15.95	125	7.8

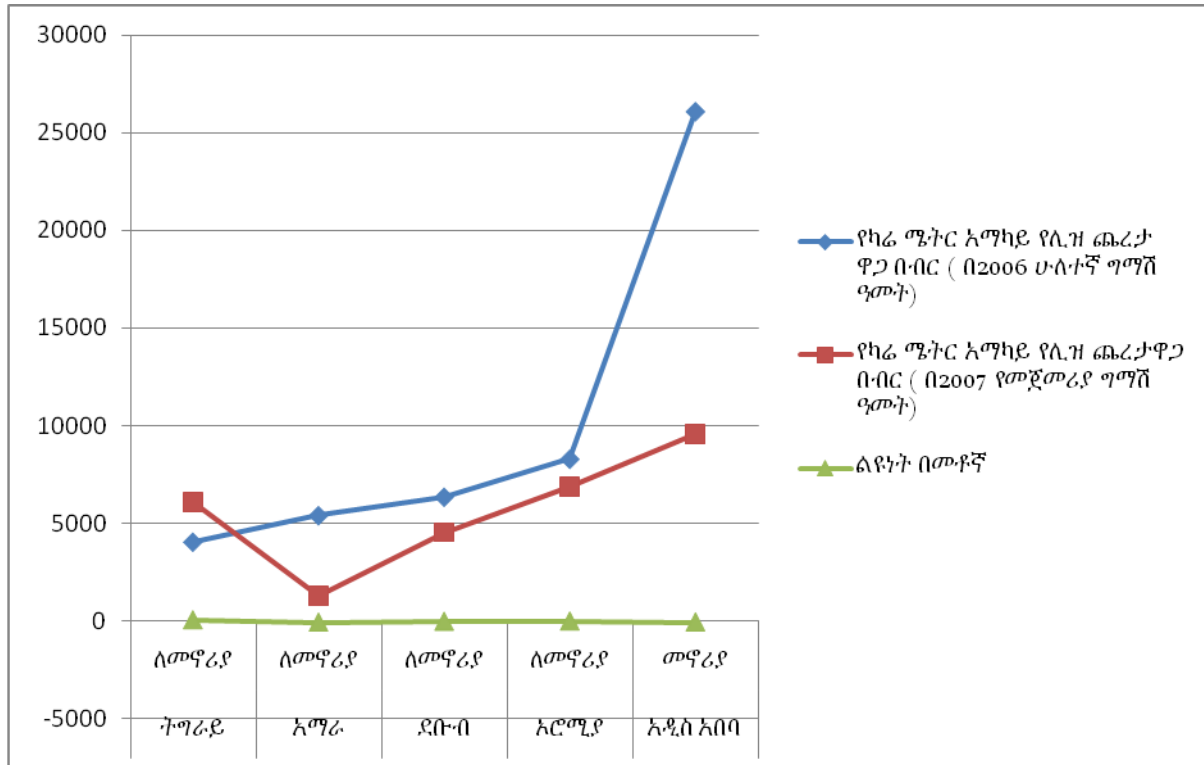
4.5. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዶክስ)

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (በ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታዋጋ በብር (በ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት)	ኢንዶክስ
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	4050.5	6060	1.5
		ለድርጅት	8693	6220.5	0.7
2	አማራ	ለመኖሪያ	5400.05	1294.5	0.2
		ለድርጅት	7450.65	7127.5	1.0
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	6349	4536.5	0.7
		ለድርጅት	4042.5	4710	1.2
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	8286.5	6860.5	0.8
		ለድርጅት	6226	3345.5	0.5
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	26050	9559	0.4
		ቅይጥ	30152	28427.33	0.9
አማካይ			10670.02	7814.133	0.7

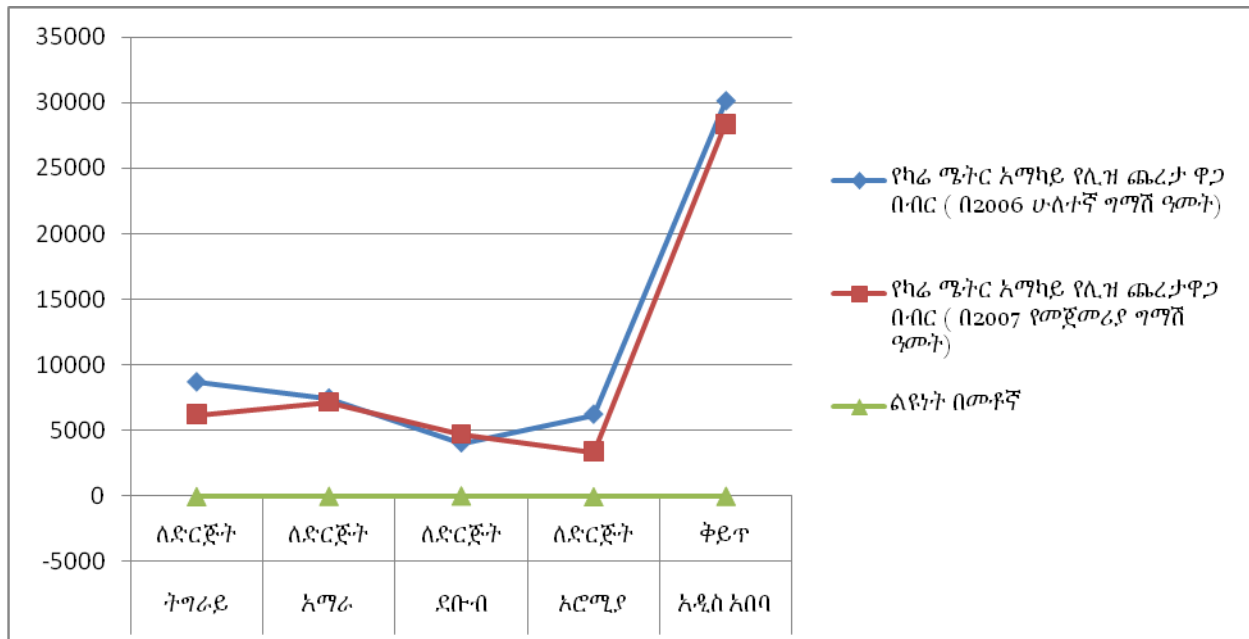
ግራፍ 3: በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዶክስ)

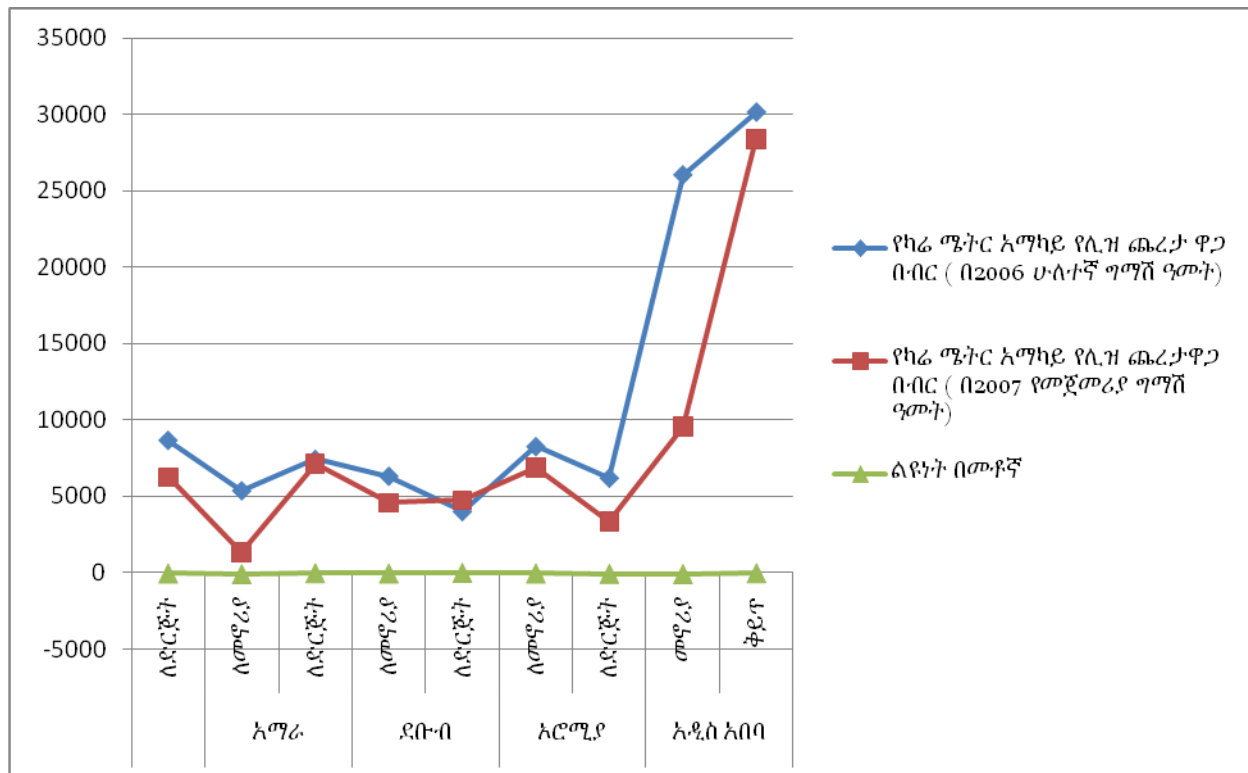
ሀ. ለመኖሪያ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ለ. ለድርጅት እና ቅይጥ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ሐ. ለሁሉም አገልግሎቶች ያለው ዝንባሌ

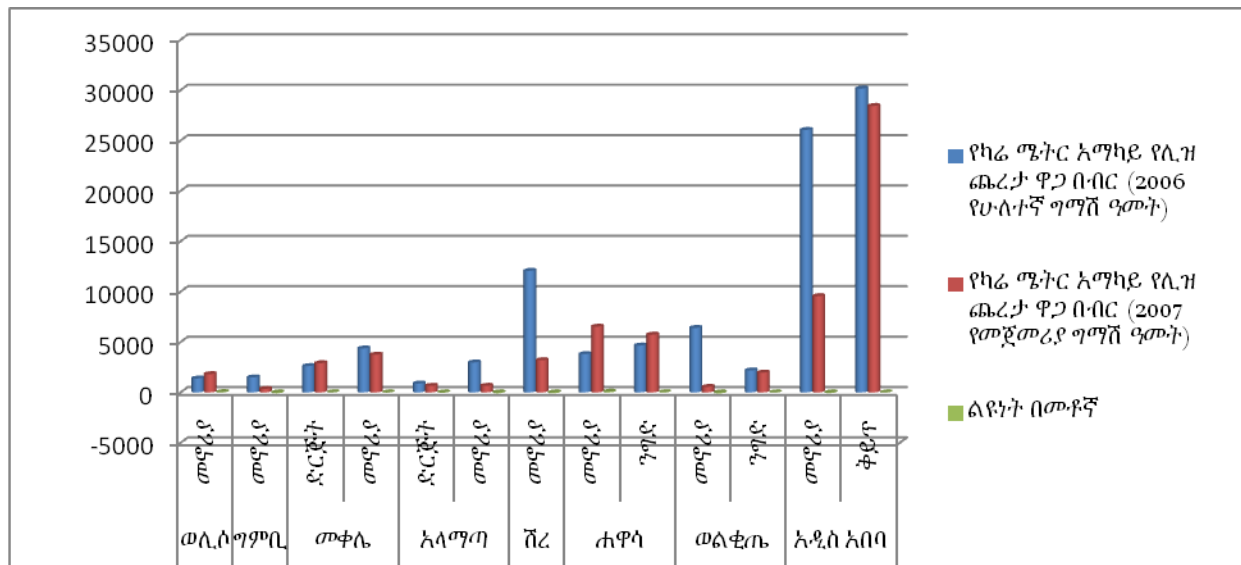

4.6. ከ 20 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ባላቸው ከተሞች የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ)

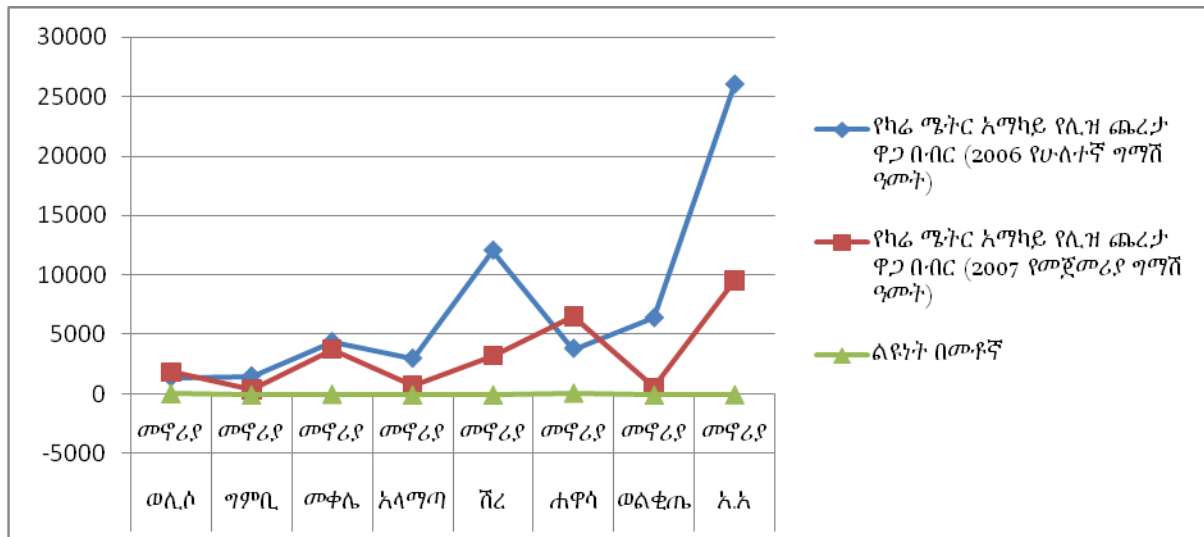
ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት)	ኢንዱክስ
1	ወሊሶ	መኖሪያ	1385	1815	1.3
2	ሆለታ	ንግድ	1028.57	2156	2.1
3	አዶላ	መኖሪያ	354	995.5	2.8
4	ግምቢ	መኖሪያ	1486	344.5	0.2
5	መቀሌ	ድርጅት	2610	2900	1.1
		መኖሪያ	4368.7	3745.5	0.9
6	ማይጨው	መኖሪያ	476	855.5	1.8
7	አላማጣ	ድርጅት	877	657	0.7
		መኖሪያ	2975	661.5	0.2
8	ዉቅሮ	መኖሪያ	1155.5	1193.5	1.0
9	ሽረ	መኖሪያ	12068.88	3203.5	0.3
10	ዓድዋ	መኖሪያ	964.5	991	1.0
11	ሐዋሳ	መኖሪያ	3805	6526	1.7
		ንግድ	4650	5736	1.2

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታ አገልግሎት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት)	ኢንዱክስ
12	ዱራሜ	ንግድ	223	292.5	1.3
		መኖሪያ	286	501.8	1.8
13	ወልቂጤ	መኖሪያ	6399.09	552	0.1
		ንግድ	2183.05	1962.5	0.9
14	ቦንጋ	መኖሪያ	189	214	1.1
		ንግድ	850.5	4255	5.0
15	ሰቆጣ	መኖሪያ	1352	415	0.3
16	አንጅባራ	ለድርጅት	1850	1755	0.9
		መኖሪያ	910	1512.5	1.7
17	ቻግኒ	ድርጅት	606.4	648	1.1
		መኖሪያ	318.57	615.5	1.9
18	አዲስ አበባ	መኖሪያ	26050	9559.58	0.4
		ቅይጥ	30152	28427.33	0.9

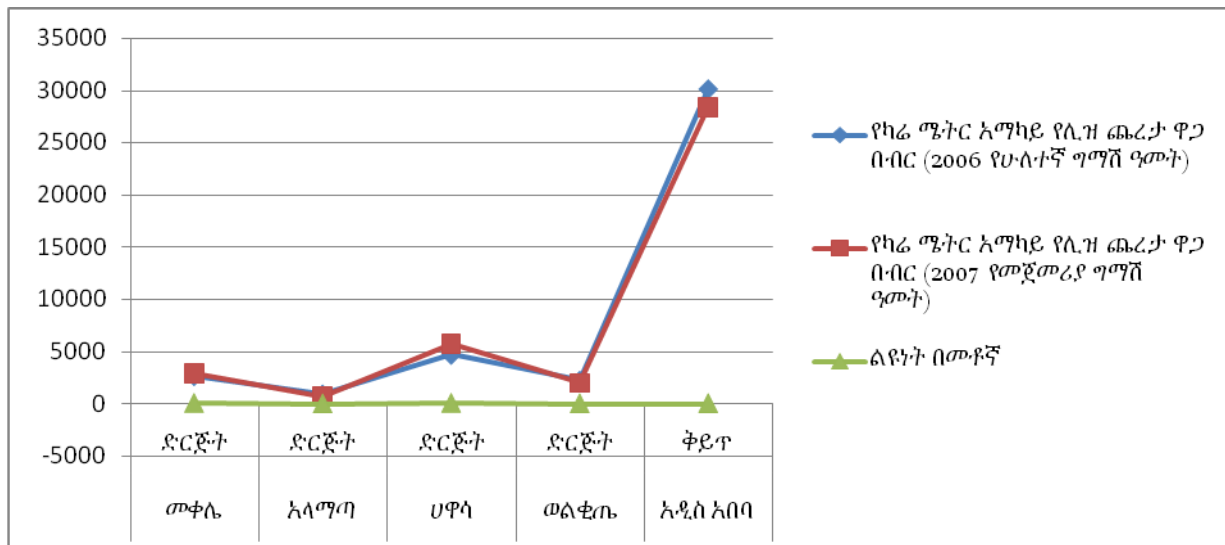
ግራፍ4:25 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ባላቸዉ ከተሞች የ2006 የሁለተኛግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዱክስ)

ሀ. ለመኖሪያ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

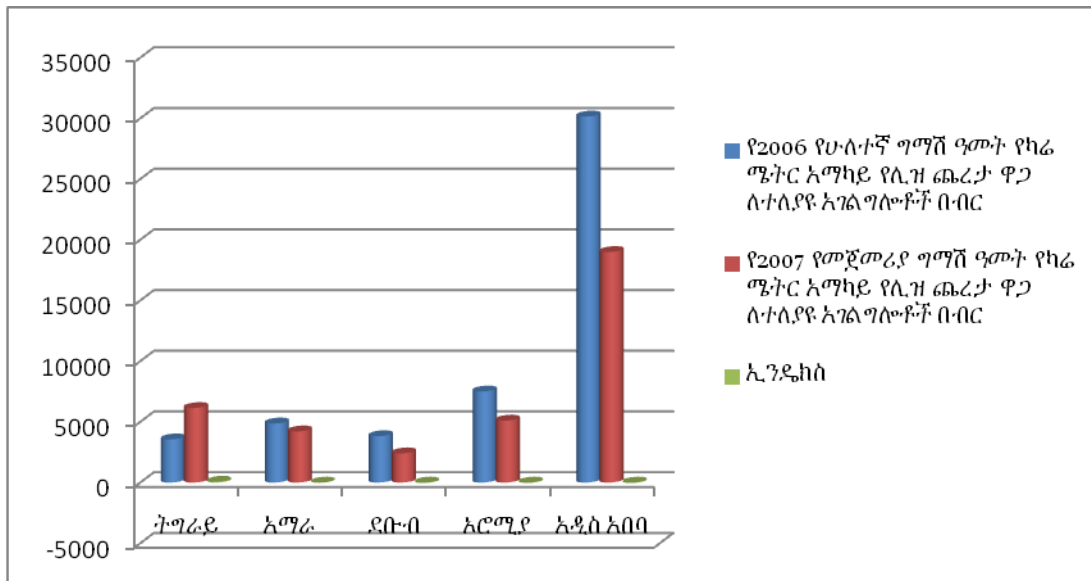
ለ. ለድርጅት እና ቅይጥ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

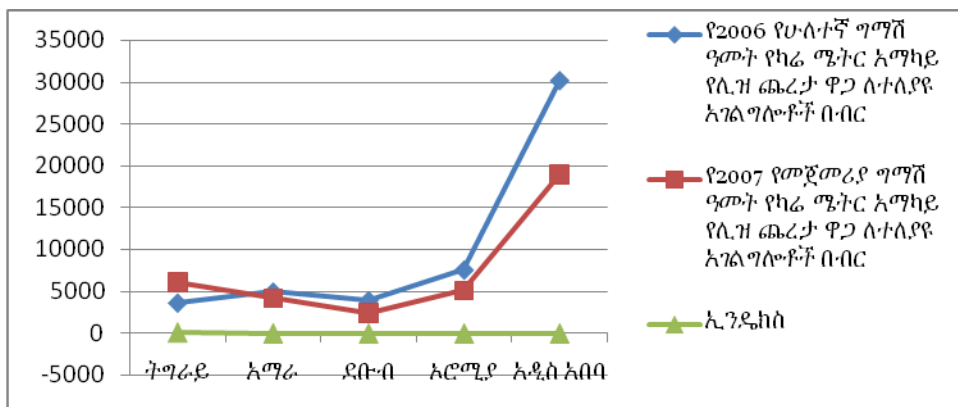
4.7. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የሀሳብ ቁጥር ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ዓመት ግማሽ ዓመት ሀሳብ ቁጥር አገልግሎት ዓይነት አማካይ የጨረታ ዋጋንጽጽር (ኢንዱስትሪ)

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	2006 የሀሳብ ቁጥር ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	2007 የመጀመሪያ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	ኢንዱስትሪ
1	ትግራይ	3553.488	6140.25	1.7
2	አማራ	4868.5	4211	0.9
3	ደቡብ	3822.667	2405.36	0.6
4	ኦሮሚያ	7505.113	5103	0.7
5	አዲስ አበባ	30152	18993.46	0.6
አማካይ		9980.354	7370.614	0.7

ግራፍ6 : በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት ሁሉንም አገልግሎት ዓይነት አማካይ የጨረታ ዋጋ ንጽጽር

በሁሉም ክልሎች በሁለት ተከታታይ ስድስት ወራት ያሳየው ዝንባሌ

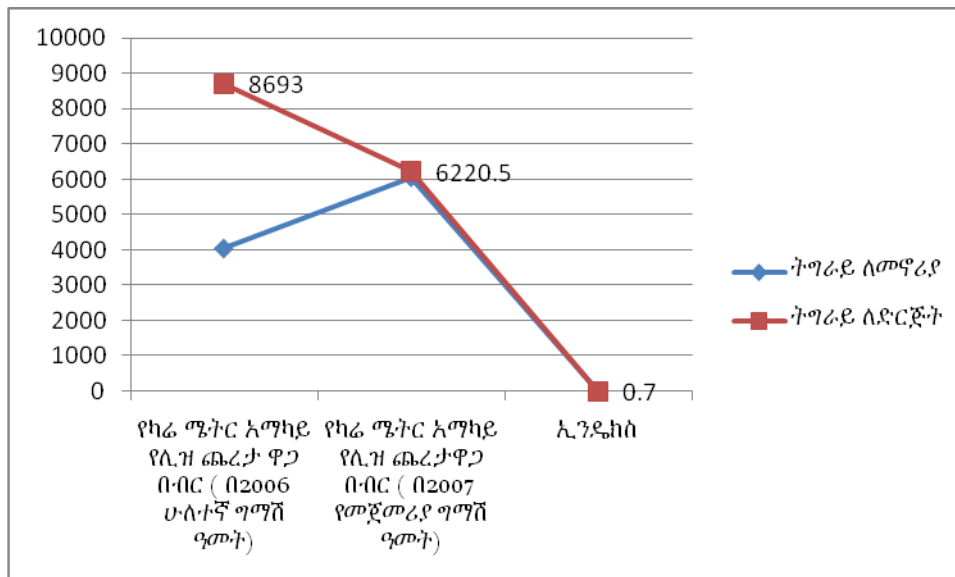

4.8.በሀገር አቀፍ ደረጃ የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ እና የ2007 አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለእያንዳንዱ አገልግሎት አይነት

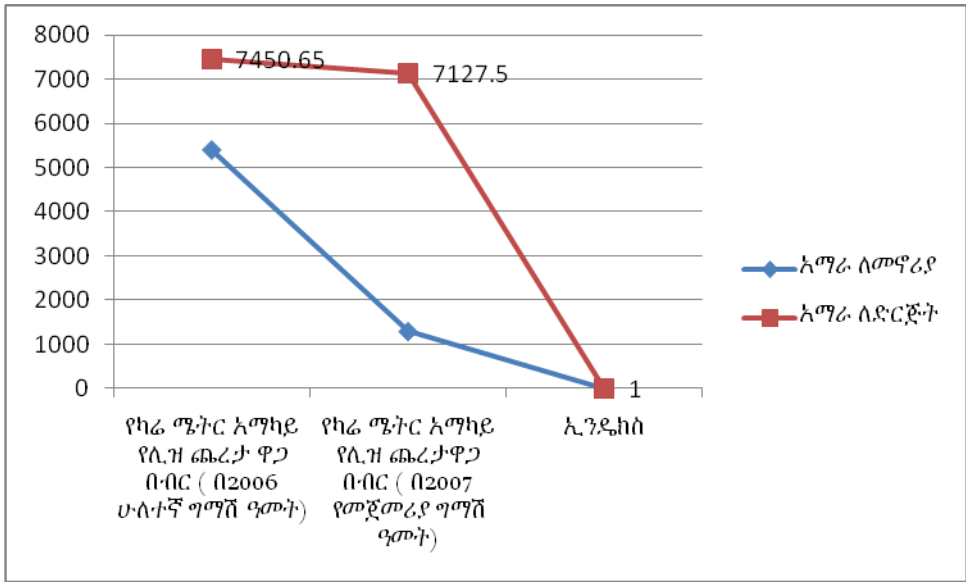
4.8.1. በክልል እና ከተማ አስተዳደር ደረጃ

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (በ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (በ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት)	ኢንዱክስ
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	4050.5	6060	1.5
		ለድርጅት	8693	6220.5	0.7
2	አማራ	ለመኖሪያ	5400.05	1294.5	0.2
		ለድርጅት	7450.65	7127.5	1.0
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	6349	4536.5	0.7
		ለድርጅት	4042.5	4710	1.2
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	8286.5	6860.5	0.8
		ለድርጅት	6226	3345.5	0.5
5	አዲስ አበባ	መኖሪያ	26050	9559	0.4
		ቅይጥ	30152	28427.33	0.9
አማካይ			10670.2	7814.33	0.7

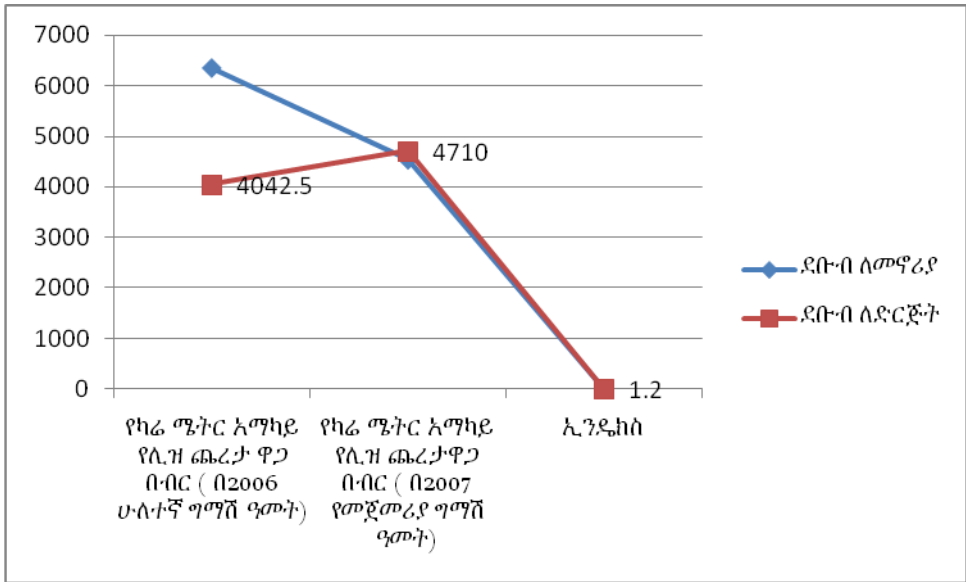
ግራፍ7:-ትግራይ ክልል የመኖሪያ እና ድርጅት አገልግሎት ኢንዱክስ

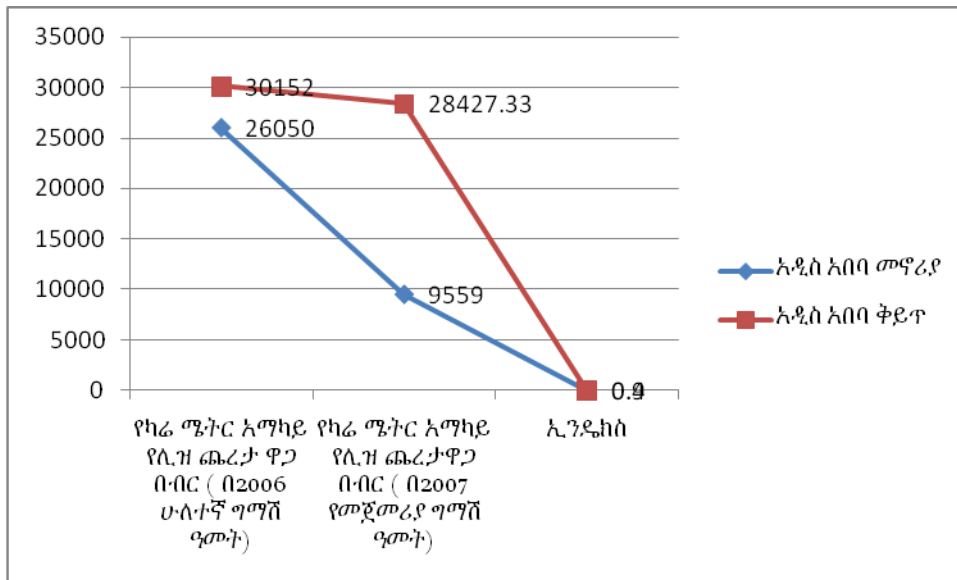
ግራፍ8:- አማራ ክልል የመኖሪያ እና ድርጅት አገልግሎት ኢንዱክሽን

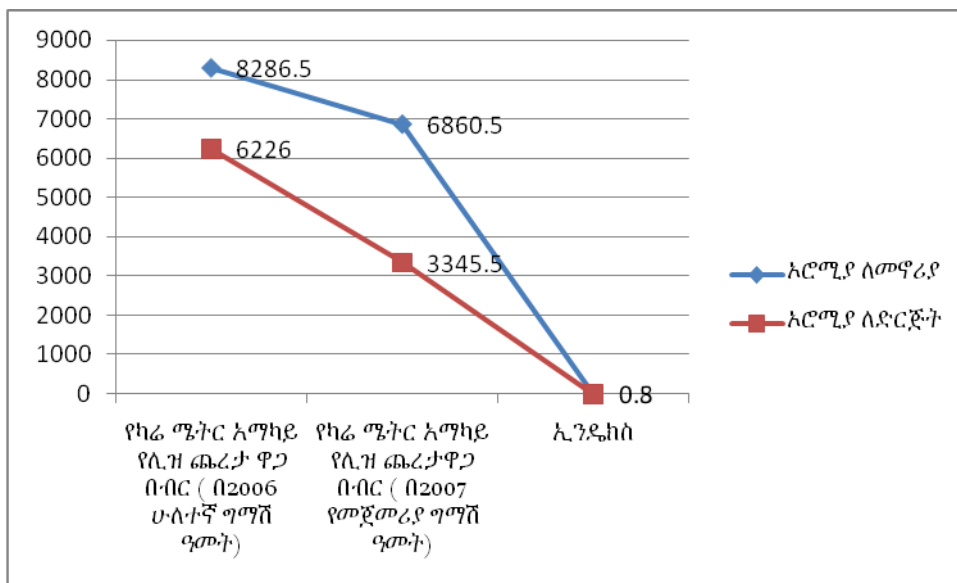
ግራፍ 9:- ደቡብ ክልል የመኖሪያ እና ድርጅት አገልግሎት ኢንዱክሽን

ግራፍ10:አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የድርጅት እና ቅይጥ አገልግሎት ኢንዱክሽን

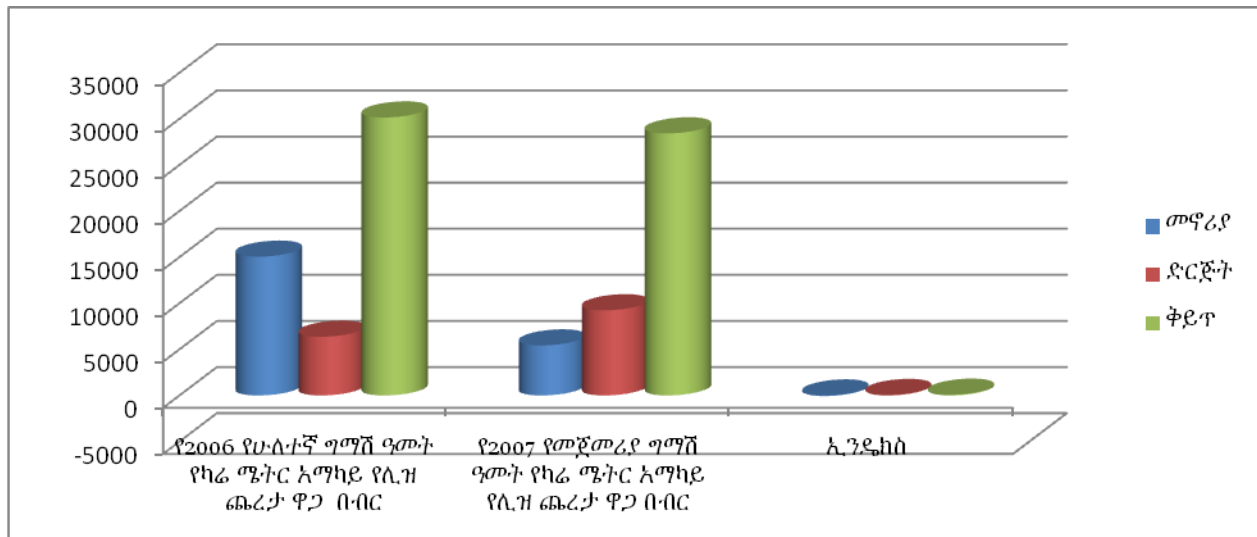
ግራፍ11: አሮሚያ የመኖሪያ እና ድርጅት አገልግሎት ኢንዱክሽን

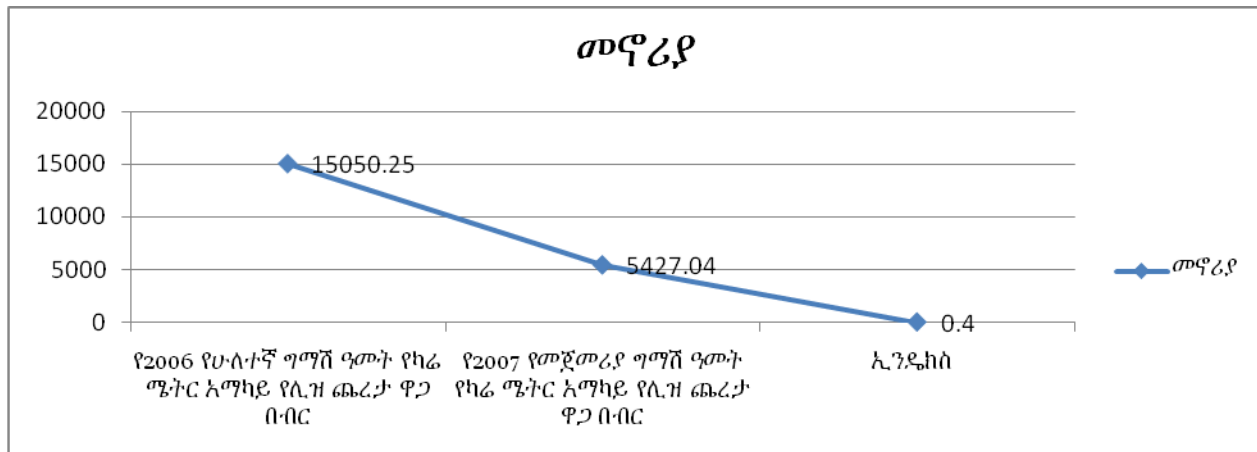
4.8.2. በሀገር አቀፍ ደረጃ የተለያ አገልግሎቶች የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት እና የ2007 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የጨረታ ዋጋ ንጽጽር

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የ2006 የሁለተኛ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የ2007 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ኢንዱክስ
1	መኖሪያ	15050.25	5427.04	0.4
2	ድርጅት	6367.75	9235.75	1.5
3	ቅይጥ	30152	28427.33	0.9
አመካከል		17190	14363	0.8

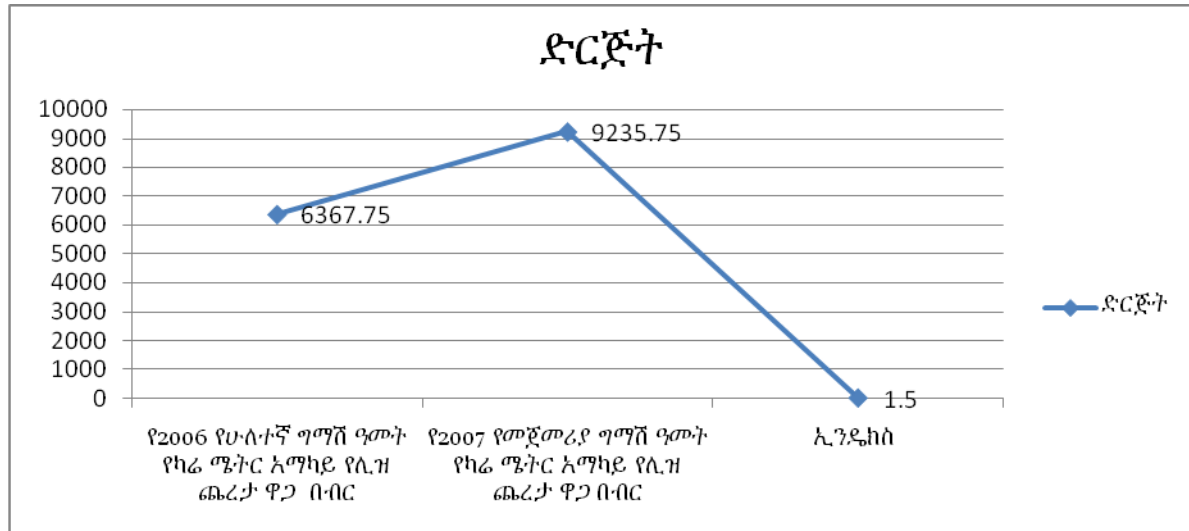
ግራፍ12:በሀገር አቀፍ ደረጃ ለተለያዩ ቦታ አገልግሎቶች ኢንዱክስ

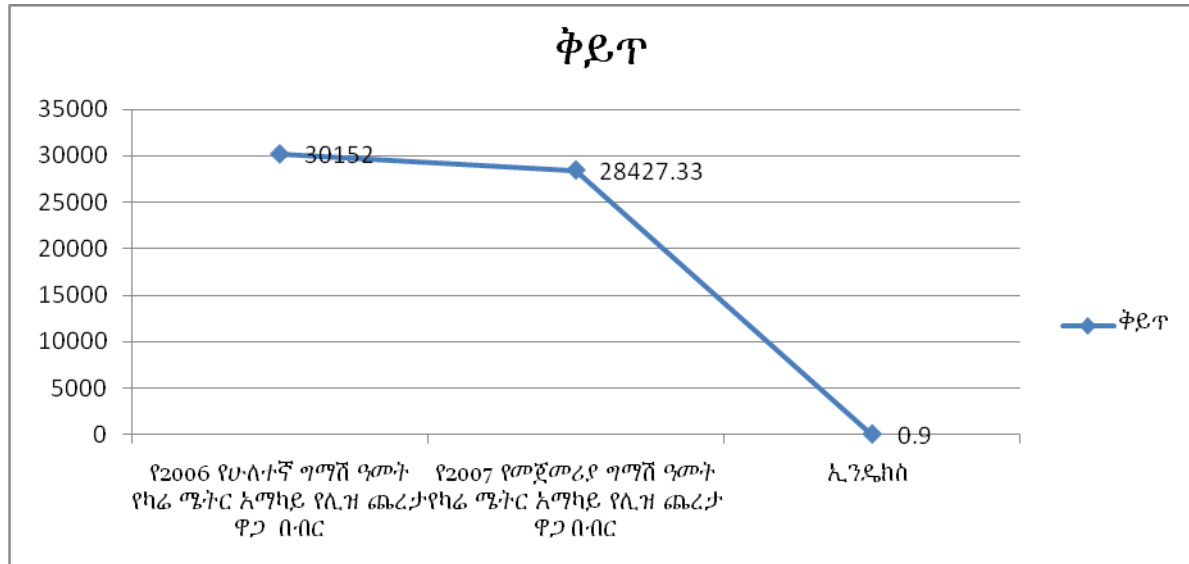
ሀ. ለመኖሪያ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ለ. ለድርጅት አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

ሐ. ለቅይጥ አገልግሎት ያሳየው ዝንባሌ

5. ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ ዓመት የሊዝ ዋጋ ንፅፅር

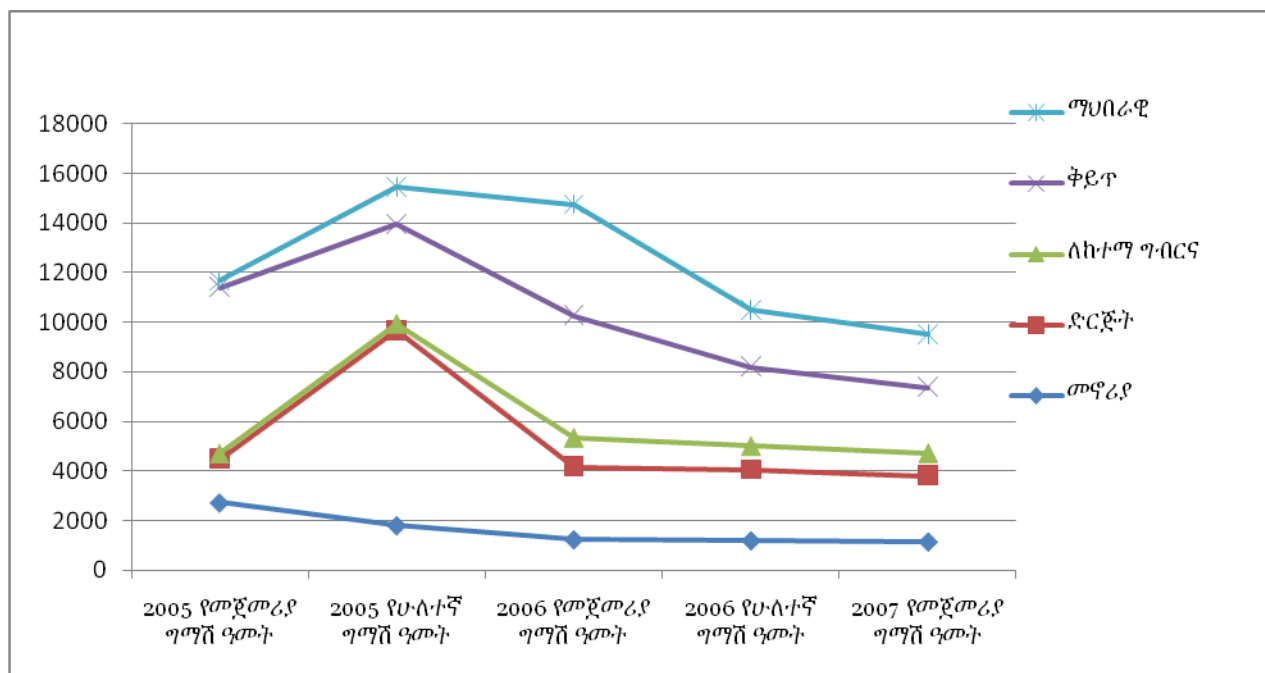
5.1.በክልልና በከተማ አስተዳደር ደረጃ ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንፅፅር

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የቦታው አገልግሎት	የካራ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ				
			2005 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	2005 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	2006 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	2006 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	2007ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት
1	ትግራይ	መኖሪያ	962.8	2436.3	1237.43	4050.5	6060
		ድርጅት	1747.8	1604.8	1420.14	8693	6220.5
		ለከተማ ግብርና	222		1150	79.95	
		ማህበራዊ	270		424.33	1390.5	
2	አማራ	መኖሪያ		1181	360.52	5400.05	1294.5
		ድርጅት		9626.3	1420.14	7450.5	7125.5
		ቅይጥ		2496	238.54	1754.65	
		ማህበራዊ				215	
3	ኦሮሚያ	መኖሪያ			238.54	8286.5	6860.5
		ድርጅት			3961.12	6226	3345.5
		ለማህበራዊ			8544.18	3671.95	
		ለኢንዱስትሪ			3975.1	11836	
4	ደቡብ	መኖሪያ	4488.7		3133.41	6349	4536
		ድርጅት			4417.03	4042.5	4710
		ለማህበራዊ				622.5	
		ኢንዱስትሪ			316.52	1076.5	100.75
5	ሀረር	መኖሪያ					
		ድርጅት		17500	1400		
6	ቤኒሻንጉል	መኖሪያ				955.07	
		ድርጅት			577.4	5116.3	
7	አዲስ አበባ	መኖሪያ				26050	
		ድርጅት		2717.8	5859.6		
		ቅይጥ	9610.4	5538.1	9597.29	30152	
8	ድራዳዋ	መኖሪያ					4500
		ድርጅት					14280
		ቅይጥ	3767				

5.2. ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ አመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በአገልግሎት አይነት ሲታይ

የአገልግሎት አይነት	2005 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	2005 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	2006 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	2006 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት
መኖሪያ	2725.75	1808.7	1242.5	1200	1151
ድርጅት	1747.8	7862.3	2942.6	2850	2650
ለከተማ ግብርና	222	250	1150	950	912
ቅይጥ	6688.7	4017.5	4917.9	3200	2651
ማህበራዊ	270	1500	4484.3	2300	2151
አማካይ	2330.85	3087.7	2947.46	2100	1650

ግራፍ 13 ከ2005 ዓ.ም እስከ 2007 ዓ.ም መጀመሪያው ግማሽ አመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ዝንባሌ

6. ማጠቃለያ

መረጃው በግልጽ እንደሚያሳየው ተገቢውን የመሬት ዝግጅትና አቅርቦት በሚያደርጉ ክልሎች እና ከተሞች የመሬት አቅርቦትን በማጠናከር እና ተገቢውን ክትትል ለማድረግ በመቻሉ በ2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት ውስጥ በሊዝ ጨረታ የቀረበው የመሬት ዋጋ ከ2006 ዓ.ም የሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከቀረበው የመሬት ዋጋ ሲነፃፀር በጣም እየተረጋጋ እየሄደ እንደሆነ መገንዘብ ይቻላል። በሁሉም ክልሎችና ከተማ አስተዳደሮች በሁሉም አይነት አገልግሎቶች ላይ በሚባል ደረጃ አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 ዓ.ም በጀት አመት ሁለተኛ ግማሽ አመት ጋር ሲነፃፀር እየቀነሰ መሄዱን ከኢንዱስትሪ መገንዘብ ይቻላል። በመሆኑም ከ2005 ዓ.ም በጀት አመት ጀምሮ ከጊዜ ወደ ጊዜ አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋው በሀገር ደረጃ እየቀነሰ መሄዱን ከኢንዱስትሪ በተጨማሪም ለመረዳት ይቻላል።

በትግራይ ክልል በ2007 ዓ.ም በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከነበረው የመሬት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ጋር ሲነፃፀር ለመኖሪያ ምንም እንኳን በክልሉ ከተሞች የተወሰነ መሻሻል ቢያሳይም እንደ ክልል ሲታይ ጭማሪ እያሳየ ሲሆን ለድርጅት አገልግሎት በእጅጉ የመቀነሱ አዝማሚያ አሳይቷል። የመኖሪያ አገልግሎት ጭማሪ ያሳየበት ዋናው ምክንያት በ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከቀረበው የቦታ መጠን ጋር ሲነፃፀር ውስን በመሆኑ ሲሆን የድርጅት ዋጋ የቀነሰው በአብዛኞቹ የክልሉ ከተሞች መሬት ለድርጅት አገልግሎት በስፋት በመቅረቡ ስለሆነ ለመኖሪያ አገልግሎትም ተገቢውን ትኩረት መስጠት ይጠበቅብናል።

በአማራ ክልል በ2007 ዓ.ም በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከነበረው የመሬት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ጋር ሲነፃፀር ለመኖሪያ እና ለድርጅት አገልግሎት በቂ በሚባል ደረጃ የዋጋ መረጋጋት የታየበት ሁኔታ ነው። በተለይ ለመኖሪያ አገልግሎት የቀረበው መሬት ከ2006 ዓ.ም በጀት አመት ስድስት ወራት ጋር ሲነፃፀር ከ75 በመቶ በላይ ቅናሽ ያሳየ በመሆኑ ሊበረታታ የሚገባው ነው። ለዚህም ስኬት የክልሉ ከተሞች የሊዝ መነሻ ዋጋ ከመከለስ ጀምሮ ለመሬት አቅርቦት የሰጠው ትኩረት አበረታች በመሆኑ ነው።

በደቡብ ክልል 2007 ዓ.ም በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከነበረው የመሬት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ጋር ሲነፃፀር ለድርጅት የቀረበው የመሬት ዋጋ በአንጻሩ የመጨመር አዝማሚያ ያሳየ ሲሆን የመኖሪያ አገልግሎት በእጅጉ የመረጋጋት ብሎም የመቀነሱ ዝንባሌ ያሳያል።

አሮሚያ ክልል ምንም እንኳን ከ2006በጀት አመት ሁለተኛው ስድስት ወር ጋር ሲነጻጸር ውስን ከተሞች በጨረታ መሬት ቢያቀርቡም ለድርጅት አገልግሎት ወደ 50 በመቶ የሚሆን ቅናሽ ያሳየ ሲሆን ለመኖሪያ አገልግሎትም አበረታች የሆነ ቅናሽ አሳይቷል።

አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር 2007 ዓ.ም በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 ዓ.ም ሁለተኛ ግማሽ ዓመት ከነበረው የመሬት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ጋር ሲነጻጸር ለድርጅት አገልግሎት ጭማሪ ያሳየ ሲሆን ለመኖሪያ እና ቅይጥ አገልግሎት አበረታች የሆነ ቅናሽ አሳይቷል። ለዚህም ስኬት በምክንያትነት ሊወሰድ የሚችለው ከ2006 በጀት አመት ሁለተኛው ስድስት ወር ጋር ሲነጻጸር ከ4 ሄክታር በላይ ተጨማሪ መሬት ማቅረብ በመቻላቸው ነው። በከተማ አስተዳደሩ ምንም እንኳን በመሃል ከተማ አካባቢ የቀረቡ የድርጅት ውስን ቦታዎች ጭማሪ ቢያሳዩም ከተማው በማስፋፊያ ክፍለ ከተሞች በስፋት መሬት በየወሩ እያቀረበ በማስተላለፉ ምክንያት የመሬት ዋጋ በአንጻሩ እየተረጋጋ እየመጣ እንደሆነ መረጃው በግልጽ የሚያሳይ በመሆኑ ከተማ አስተዳደሩ የጀመረውን መሬትን በስፋትና በተከታይነት የማቅረብ ትኩረት አጠናክሮ መቀጠል ይኖርበታል።

ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር በተከታታይ መሬትን ማቅረብ ባለመቻሉ የመቀነስ ወይም የመጨመር ዝንባሌ ለማሳየት አልተቻለም። ከተማ አስተዳደሩ በ2007 ዓ.ም የመጀመሪያ ስድስት ወራት ከረዥም ጊዜበኋላ ማለትም ከ2005 ዓ.ም መጀመሪያ ግማሽ ዓመት እስከ አሁን ድረስ ባለማቅረቡ እና የቀረበውም የመሬት መጠን በጣም ውስን ከመሆኑ የተነሳ የዋጋ ማሻቀብ ተስተዋል።

በአጠቃላይ በሀገር አቀፍ ደረጃ ሲታይ በ2007 ዓ.ም በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከ2006 በጀት አመት ሁለተኛው ግማሽ ዓመት ከነበረው የመሬት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ጋር ሲነጻጸር የመኖሪያ አገልግሎት አበረታች ቅናሽ ያሳየ ሲሆን የድርጅት ቦታ በተወሰነ መልኩ ጭማሪ አሳይቷል። ይህም የሆነው በተወሰኑ ትላልቁ ከተሞች ለምሳሌ እንደ አዲስ አበባ ባሉት ከተሞች በተወሰኑ ቦታዎች ላይ የተሰቀለው የጨረታ ዋጋ በመሆኑ ነው። በመሆኑም በሁሉም ክልሎች እና ከተማ አስተዳደሮች በሀገር አቀፍ ደረጃ በጥቅሉ አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀነሰ ሲሆን አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋው በየአገልግሎት አይነቱ እየቀነሰ መሄዱ መሬትን ከጊዜ ወደ ጊዜ የማቅረቡ ሁኔታ እየተሻሻለ በመምጣቱ መሆኑን በመገንዘብ የመሬት የጨረታ ዋጋ ከዚህ በበለጠ ሁኔታ እየተረጋጋ እና እቀነሰ እንዲሄድ መሬትን በስፋት እና በጥራት በማቅረብ አልሚው በተመጣጠኝ ዋጋ መሬት እንዲያገኝ በማድረግ እና የመሬት ፍትሃዊ ተጠቃሚነትን በማስፈንሀገራችን የጀመረችውን የህዳሴ ጉዞ ማፋጠንናማስቀጠል ይጠበቅባቸዋል።